

הדף היומי בבלי: מסכת בבא מציעא דף נ"א
הדף היומי בהלכה: סימן קס"ח סעיף ט"ו עד סימן קס"ט
המוסר היומי: אהבת חסד חלק ב' פרק ד' 'וכעין זה איתא' עד פרק ה'

לוח
לימוד
יומי

עמל התורה בכל הכוחות

היום יום השנה הס"ג להסתלקות רבינו מרן החזון איש זיע"א

ללמוד לפני שאיאלץ לעזוב את הגמרא, אבל מתברר שטעיתי. כוחותיי אזלו עוד בעת שעשיתי את דרכי לעבר מיטתי".

ואכן ידוע שהיה רבנו נוהג ללמוד פעמים רבות כשהוא שוכב במיטתו, כשהוא מנצל כל רגע ללמוד ונזהר שלא לבזבז את כוחותיו, מחשש פן יאלץ לוותר על זמן רב מדי ולבזבז אותו במנוחה. כמו כן מוספר שפעם ראו תלמידיו שהוא כתב תשובה בה ציטט מספר כלשהו, והתנצל שאולי הלשון אינה מדוייקת משום שהספר אינו תחת ידו.

"והלא הספר נמצא כאן בארון הספרים הסמוך למיטתו של הרבי", העזו התלמידים לשאול, והחזון אי"ש השיב להם: "ידעתי גם ידעתי, אלא שלא היו לי הכוחות לצעוד ממיטתי אל ארון הספרים, ועל כן נאלצתי לכתוב שהספר אינו תחת ידי".

מסופר על מרן בעל החזון אי"ש זצוק"ל, שפעם נפל באפיסת כוחות על רצפת ביתו. תלמידיו הקרובים נבהלו מאוד וחשו לעזרתו, אך החזון אי"ש הרגיע אותם: "אל דאגה, לא קרה שום דבר. בסך הכל לא חישבתי נכון את הדקות".

התפלאו התלמידים ותהו מה הקשר בין חשבון הדקות לבין העובדה שרבים הקדוש נפל באפיסת כוחות, והחזון אי"ש בפשטות ובענווה הסביר להם את דבריו: "בכל פעם כשאני מרגיש שאני מתחיל להתעייף וכוחותיי עוזבים אותי, אני מחשב את הכח שנותר לי, ואת מספר הדקות שעוד אוכל לשבת וללמוד בהתמדה. כשאני מרגיש שנותר לי רק זמן קצר בו אוכל להישאר ער, אני נאלץ לעזוב את הגמרא ולפרוש לשנת הלילה.

"הפעם טעיתי בחישוב", הוסיף החזון אי"ש להסביר. "חשבתי שנותרו לי עוד כמה דקות

מאפה מקמח ומים הממולא בבשר -

האם ברכתו 'המוציא' או 'מזונות'?

מאפה העשוי מקמח ומים, וממולא במילוי מתוק - כמצוי בעוגות ובעוגיות שונות - ברכתו 'מזונות', ואם אוכל ממנו כמות הראויה להאכל כסעודה בפני עצמה, ברכתו 'המוציא'. ואם הוא ממולא בבשר, דגים או גבינה - תלויה הברכה בסוג המאפה: אם הוא מיועד לסעודה ולשובע כלחם רגיל, אלא שממלאים אותו - ברכתו 'המוציא'; ואם ניכר עליו כי אינו מיועד לסעודה, כגון ריקים קטנים וכדומה, דינו כמאפה במילוי מתוק הנ"ל. [סעיף יז, ס"ק צד, וביה"ל ד"ה פשטיד"א]

מה מברכים על 'פיצה'?

פיצה - יש אומרים שבמקום שנהוג לאוכלה בתור סעודה, ברכתה 'המוציא'; ובמקום שלא נהוג לאוכלה בתור סעודה, ברכתה המוציא רק כשאוכל כמות הראויה להאכל כסעודה בפני עצמה. ובמקום שאין נהוג מוחלט בדבר, תלוי הדבר באוכל עצמו - אם אוכל אותה כסעודה, או לתענוג בעלמא, כקינוח וכדומה. ויש אומרים שאם המים שבה מהווים מיעוט לעומת יתר מרכיבי הבצק (מלבד הקמח), אף במקום שנהוג לאוכלה כסעודה, אין ברכתה המוציא אלא כשהאוכל עצמו אוכלה כסעודה. [ביאורים ומוספים דרשו, 70]

'לחמניות מזונות' - האם אכן ברכתן 'מזונות'?

לחמניות 'מזונות' המיועדות בזמננו לשמש כתחליף ללחם - יש אומרים שברכתן 'המוציא'; ויש אומרים שהדבר ספק, ואין לברך עליהן מזונות, ואין לברך עליהן המוציא אלא בתוך סעודה, או באכילת כמות הראויה לסעודה. ו'בורקס' - יש שהורה שבורקס גדול ברכתו המוציא, כיון שניכר שעשוי לסעודה ולשובע, וקטן ברכתו מזונות, כיון שניכר שמיועד לתענוג בעלמא, כקינוח וכדומה. (אולם, כיון שהמרגרינה שבעיסת הבורקס מהווה רוב לעומת המים, יתכן שאף הגדול ברכתו מזונות). [ביאורים ומוספים דרשו, 70-71]

אתמול למדנו

- כפי שלמדנו אתמול, הפוסקים נחלקו בנוגע לבצק שבושל או טוגן, אם הוא נחשב כ'פת'. ואם אין 'כזית' באחת מהחתיכות שאוכל, או שאין למאכל חזות של לחם - לכל הדעות אינו נחשב כפת.
- בצק מקמח ומים אשר טוגן בכמות רבה של שמן עד שטעמו ניכר היטב במאכל - נחלקו הפוסקים אם לדעה שהוא נחשב כ'פת' - דינו כלחם, או שיש לו דין 'פת הבאה בכיסנין'.
- קוגל אטריות - נחלקו הפוסקים אם ברכתו 'מזונות' אף כשאוכלים ממנו בכמות הראויה להאכל כסעודה בפני עצמה, או שאם אוכל ממנו כזו כמות ברכתו 'המוציא', או שמא ברכתו 'המוציא' בכל מקרה.

מחר נלמד

- אתה אוכל סעודה ומישהו נכנס פנימה - האם צריך להזמינו לאכול?
- מאיזו מנה צריך לתת למלצר לאכול טרם שתאכל בסעודה?
- האם מותר לתת לחם לאדם שאינו נוטל ידים?